2.10.2018

Eduskunnan tulevaisuusvaliokunta

Asia: U 69/2018 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Digitaalinen Eurooppa –ohjelman perustamisesta vuosiksi 2021-2027 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi sisämarkkinoita, yritysten mukaan luettuna pienten ja keskisuurten yritysten, kilpailukykyä ja Euroopan tilastoja koskevan ohjelman perustamisesta ja asetusten (EU) N:o 99/2013, (EU) N:o 1287/2013, (EU) N:o 254/2014, (EU) N:o 258/2014, (EU) N:o 652/2014 ja (EU) 2017/826 kumoamisesta

Aihe: Lohkoketjuteknologian mahdollisuudet ja hyödyt sosiaali- ja terveydenhuollossa -raportin näkökulma

Kiitämme asiantuntijapyynnöstä ja pyynnöstä lausumme seuraavaa.

VTT:n näkökulmasta Digitaalinen Eurooppa -ohjelma on hyvä mekanismi vahvistamaan Euroopan strategisia digitaalisia valmiuksia sekä tukemaan eurooppalaisen yhteiskunnan ja talouden digitaalista murrosta. Ohjelman viidestä tavoitteesta/pilarista erityisesti ”tekoäly”, ”kyberturvallisuus ja luottamus” sekä ”digitaaliteknologioiden hyödyntäminen ja yhteentoimivuus” ovat tärkeitä Euroopan kilpailukyvyn ja resilienssin näkökulmasta.

VTT näkee myös lohkoketjut (blockchain) ja hajautetun tilikirjan (distributed ledger technology, DLT) tärkeänä osana Digitaalinen Eurooppa- sekä sisämarkkinaohjelmaa. Edellä mainitut teknologiat mahdollistavat esim. yksityishenkilöiden, kuluttajien ja yritysten edustajien osallistumisen päätöksentekoprosessiin, parantavat prosessin läpinäkyvyyttä sekä päivityshistorian seurantaa. Olisi hyvä, jos ne tuotaisiin eksplisiittisesti esille ohjelman tavoitteissa/pilareissa 3 ja 5. Ehdotuksessa[1] on esitetty toimenpiteitä (esim. kohta 7 sivulla 16) edellä mainittuihin teknologioihin liittyen. Myös ehdotuksen liitteessä esitetty yhteistyö luotettujen, lohkoketjuja käyttävien palveluiden ja ekosysteemin luomiseksi on kannatettavaa (kohta 1.4. sivulla 3).

Lohkoketjuteknologian mahdollisuudet ja hyödyt sosiaali- ja terveydenhuollossa -hankkeen[2] perusteella lohkoketju on haastava teknologia sosiaali- ja terveyspalveluissa muun muassa EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (GDPR) sekä yleisesti tietosuojalainsäädännön asettamien rajoitusten vuoksi. Lohkoketjuteknologia ei esimerkiksi mahdollista yksilölle oikeutta tulla unohdetuksi. Selvityksen pohjalta on kuitenkin noussut esiin useita toimialueita ja sovelluskohteita, joissa teknologiaa voidaan paremmin hyödyntää. Näitä ovat esimerkiksi:

- liikenne- ja logistiikka,
- digitaalinen identiteetti,
- kryptovaluutat,
- yleisesti rahoitus- ja vakuutussektorin sovellukset (Financial Technologies, FinTech)

Lisäksi yhtenä merkittävänä sovelluskohteena lohkoketjuille nähdään erityisesti valtiotasolla sähköisen hallinnon (eGovernment) järjestelmät ja palvelut (esim. kohta 29 ja 30 sivulla 19). Tämä käsittää mm. maankäyttö- ja rakennusluvat, yritysten ja yksityishenkilöiden verotuksen sekä rajoitetusti sosiaali- ja terveyspalveluiden transaktiot esimerkiksi palveluseteleiden kautta. Lohkoketjuteknologian mahdollisuudet ja hyödyt sosiaali- ja terveydenhuollossa -raportissamme[3] mainitaan yhtenä mahdollisuutena kansallinen hyvinvointirahake (token).

---

[1] COM(2018) 434 final, suomenkielinen
[2] https://tietokayttoon.fi/hankkeet/hanke-esittely/-/asset_publisher/lohkoketjuteknologian-hyodyntamisen-mahdollisuudet-ja-hyodyt
[3] https://tietokayttoon.fi/julkaisu?pubid=23601